

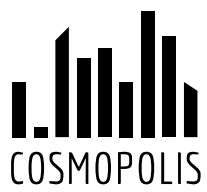
KELLY HARMSOVÁ

NOVÁ

životní

KAPITOLA

AMY B.

KELLY HARMSOVÁ

***NOVÁ
životní
KAPITOLA
AMY B.***

Text copyright © 2019 by Kelly Harms
All rights reserved.

This edition is made possible under a license arrangement originating
with Amazon Publishing, www.apub.com, in collaboration
with Kristin Olson Literary Agency, s.r.o

Czech edition © Grada Publishing, a. s., 2020
Translation © Michaela Martinová, 2020
Cover Design © David Drummond

ISBN 978-80-271-1057-5

Všem svobodným matkám na světě

Ahoj mami,

tak je to tady. A vím, že to budeš strašně zveličovat, protože jsi máma a intoška a nedokážeš si pomoci. Nejdřív z toho uděláš meme na Facebooku, a potom to ještě vyšiješ na polštář, protože jsi blázen. Ale to je jedno, stejně ti to musím říct: měla jsi pravdu.

Ne ohledně čtení. Mami, čtení je... něco, co dělám, protože tě mám ráda a chci se dostat na vysokou. Tvoje knížky byly o devadesát procent míň nudný než ty, co jsem musela číst ve škole. Ale stejně byly nudný. Věděla jsi, že podle poloviny knížek, které jsi mi vybrala, už natočili film? Filmy jsou totiž lepší, a když čte člověk knížku, vždycky si říká: „Bože, jak by to mohlo být super, jen kdyby to nebyla knížka.“

No, ale to je teď jedno. Měla jsi pravdu ohledně táty.

Tolik jsem si přála, aby ses pletla. Samozřejmě jsem chtěla, abys byla šťastná, ale ne, abys měla pravdu právě v tomhle. Chtěla jsem, aby věci zůstaly černobílé, protože musím přiznat, že potom je jednodušší jim porozumět. To, co se přihodilo naší rodině, jsem dokázala pochopit daleko líp, dokud jsem

si myslela, že za všechno může táta. Jenomže teď, když ho znám, vím, že není tím hrozným člověkem, za jakého jsem ho považovala. Má jenom strašně složitou povahu. Kdyby ses mě zeptala, jak se naše rodina dostala tam, kde teď je, dokonce ani po tak dlouhé době, ani po posledních třech měsících bych nevěděla, kde začít. Nejspíš by ze mě vypadlo něco jako: „Ehm... co jsi říkala?“

Zato NAPROSTO PŘESNĚ vím, mami, jak jsem se dostala do týhle nemocnice. Víím, jaký hloupý rozhodnutí jsem udělala, pěkně jedno po druhém, až jsem se ocitla v tomhle pípajícím pokoji, se všemi těmi hadičkami v pažích a nose. A kdybych se mohla vrátit v čase, stejné chyby už bych neopakovala.

Říká se tomu lítost, nemám pravdu? Pocit, kterého jsi nás s Joem chtěla ušetřit, když se táta letos na jaře poprvé objevil a ty jsi nás požádala, abychom mu dali šanci. Lítost. Jenomže právě v té se teď utápím a možná nikdy nedostanu příležitost všechno napravit. A víš co? Už chápu, jak se táta cítí. A nechci, aby se tak musel cítit ještě někdo jinej.

Takže ať už se ohledně něj rozhodneš jakkoli, mami, v pohodě. Je to tvoje rozhodnutí. Nebudu se kvůli tomu chovat jako spratek. Chci, co chci. A Joe má zase svoje vlastní přání. Ale pro jednou ve tvém životě matky intelektuálky nejvíc ze všeho chceme, aby sis vybrala to, co tě udělá šťastnou.

A jestli je to právě tohle, tak dobře. Nejspíš. Jdi do toho.

S láskou

tvoje oblíbená dcera (Cori)

KAPITOLA JEDNA

Před třemi měsíci

Na pensylvánském maloměstě narazíte na spoustu lidí jen stěží. A na jiné pro změnu narážíte neustále. Například svoji nejlepší přítelkyni Lenu potkávám skoro každý den – učí na stejné škole jako já, takže se ani nemusíme snažit, a stejně se vidíme v posluchárnách, ve sborovně nebo na parkovišti, kde ještě v dubnu škrábeme námrazu z aut.

Nebo třeba nejlepší kamarádku mojí dcery, Trinity. Bože, den bez Trinity by byl památný. Trinity ve škole, Trinity v mém domě, její auto zaparkované před bazénem, kde čeká, až mojí dceři skončí kurz plavání, aby mohly vyrazit do města okukovat kluky.

Nebo moji dentální hygienistku. Potkávám ji každou sobotu na farmářských trzích, kde s dalšími ženami z kostela prodává ručně vyráběná mýdla a svíčky. A když se nezastavím u jejich stánku, abych ji pozdravila, napíše mi na lístek pár slov a vhodí mi ho do schránky. A protože je nadmíru šetrná, vím, jaké přemáhání ji to bude stát. *Drahá Amy, bude tam stát. Dělá si o tebe starosti. Prosím, dej mi vědět, že jsi i s dětmi v pořádku. V Boží lásce, Miriam.*

Potom existují lidé, které byste tady nečekali. Třeba Jamieho z *Cizinky*. Ať se rozhlížím sebevíc, nikdy ho nevidím. Ani na trhu, ani ve škole, ani na synově soutěži Myšlenková odyssea.

Nebo Oprah. Na ni bych narazila hrozně ráda. Myslím, že by bylo zábavné popovídat si s ní o knížkách.

Nebo mého manžela.

Až na to, že teď je tady. Je mým mužem osmnáct let. Naposledy jsem ho viděla před třemi roky, když bylo dceři dvanáct a synovi osm a on si do kufru na kolečkách velikosti příručního zavazadla sbalil košile, které jsem mu vyžehlila, a kravaty, jež jsem mu vybrala, náhradní oblek a oblečení na běhání, sadu na holení a šest různých druhů léků proti úzkosti, a odjel na služební cestu do Hongkongu. A nikdy se z ní nevrátil.

Jenomže teď je zpátky.

Určitě je to on. Stojí u regálu s náplastmi v místní drogerii a dívá se na mě. Přinutí se k úsměvu. Okamžitě mi dojde, proč je tady. Toho momentu jsem se děsila celé roky.

Byla to jenom otázka času.

Chce zpátky svůj starý život.

—

Udělám to, co by v této situaci udělala každá soběstačná, úspěšná, sebevědomá dospělá žena. Přikrčím se za regálem s vatovými tyčinkami.

Můj pohyb je naprosto zbytečný. John stojí kousek ode mě a už mě jistě zahlédl. Právě mi věnoval ten svůj rozpačitý úsměv, který bych rozeznala kdekoli. Doprovází ho sotva znatelným pokrčením ramen. Úsměv říkající: „Promiň, zapomněl jsem se cestou domů zastavit pro mléko, ale teď už jsem doma, vyčerpaný po dlouhém dni, a už je pozdě posílat mě zpátky do obchodu. Nemohly by si

děti ráno dát jen suché cereálie?“ Moji studenti používají podobnou verzi. Úsměv, který naznačuje: „Nemohl bych dostat jedničku za snahu?“

Problém však je, že John nezapomněl cestou domů koupit mléko. On se zapomněl vrátit domů. Tečka. Zapomněl se vrátit domů a poslední tři roky vychovávat svoje děti, platit účty a být věrný svojí ženě. A já mám vážně, vážně pocit, že něco takového by si zasloužilo jiný výraz ve tváři. Raději bych v jeho obličeji viděla výraz, který nasadíte například ve chvíli, kdy se vás vaše bývalá manželka chystá praštit po hlavě a ramenou tupým nástrojem.

Z příkrčené pozice, kterou jsem zaujala za posledním regálem v uličce první pomoci, se po nějakém takovém tupém nástroji rozhlížím.

Vidím však pouze svítivě růžové obruče. Bylo by těžké zbít muže do bezvědomí plastovou obručí plnou třpytek, přesto na kratičkou, docela příjemnou chvíli zvažuju, že se o to pokusím.

„Amy?“ ozve se John. „Jsi to ty?“

Ví, že jsem to já. A já vím, že je to on. Pozнала bych ho kdekoli. Ještě skoro rok poté, co odešel, se mi zdálo, že ho vidím v jiných autech, když jsem projížděla městem, a srdce se mi na okamžik zastavilo, ale při podrobnějším prozkoumání znovu zklamáním pokleslo. Každý takový falešný poplach mě nesmírně unavoval. Jednou, jenom několik týdnů potom, co nás opustil, jsem si myslela, že vidím muže podobného Johnovi na zadním sedadle taxíku, který zrovna zahýbal do naší ulice, a přepadl mě pocit absolutní jistoty, ten pocit, kdy prostě *víte*. Krev se mi rozproudila v žilách jako o závod, cítila jsem se jako, nevím, jako bych byla uvězněná v propasti bez jídla a vody a teď někdo přišel s provazovým žebříkem, aby mě zachránil. Zastavila jsem u krajnice a čekala, až auto vjede na naši příjezdovou cestu. Nic takového se však nestalo. Zatímco jsem tam

seděla a pozorovala ho ve zpětném zrcátku, projelo kolem mě a našeho domu, aniž by zpomalilo. Tolik mě to vzalo, že jsem ještě dalších dvacet minut nebyla schopná řídit.

Tentokrát je však situace jiná. Nejde o požární cvičení. Je zpátky a já bych raději zemřela žízni, než přijala záchranné lano, které by mi teď hodil.

„Johne,“ řeknu a naprosto zbytečně předstírám, že jsem si ho všimla právě teď. Zabočím za roh do uličky, v níž stojí. Jsou tam chladičí polštářky, balíčky s gázou a tuby s Neosporinem. Všechno, co by bylo potřeba, abychom ho dali dohromady, až ho rozmlátím napadrt' novinkou mezi dětskými hračkami a maxibaleními vitaminu D.

„Nemůžu uvěřit, že jsi tady,“ prohlásí a já na něj zírám oněmělá úžasem. Nemůže uvěřit, že jsem tady? Ve městě, kde jsme společně prožili skoro dvacet let? Kde naše děti pronesly svá první slova a udělaly první krůčky a právě teď čekají, až dorazím domů s – podívám se do košíku, protože jsem úplně zapoměla, pro co jsem sem vlastně sakra přišla – popcornem do mikrovlnky, tampony a čistícím gelem? „Chci říct, myslel jsem, že budu muset zajet domů, abych si s tebou promluvil, a dělal jsem si starosti, jak to vezmeš a jak to provedu, abych tě odchytil dřív, než uvidím děti, ale takhle je to lepší, nemyslíš? Protože nenarušuju tvůj prostor.“

Dál na něj jen zírám. Chce se mi křičet. Chce se mi brečet. Chci být tím člověkem, který dokáže zarýt nehty do tváře toho druhého. Jenomže já taková nejsem, navíc jsme v drogerii, a tak jen zírám.

„Amy?“ zeptá se. „Amy, jsi v pořádku?“

„Běž pryč,“ slyším se, jak mu říkám. „Nechci vědět, proč jsi tady, ale my tě nepotřebujeme. Běž pryč. Hned.“ Odložím košík, který se najednou zdá příšerně těžký, a mávnu rukou, jako kdyby John byl pták, jenž se v parku usadil příliš blízko mě a já ho chtěla odehnat.

„Promiň,“ odpoví. „Promiň, ale neodejdu.“

V tu chvíli mi to dojde: prodávají tady vycházkové hole. S jednou takovou by se dalo nadělat mnoho škody, obzvlášť s tou, která má na konci trojnožku pro větší stabilitu.

„Amy?“ ozve se znovu. Usmívám se? Nebo se dokonce směju? Nastal den, kdy jsem se s konečnou platností zcvokla? Cítím se, jako bych měla vybuchnout smíchy, a nemám ponětí proč. „Potřebuješ se posadit?“ zeptá se John.

A potom udělá něco nepřipustného, tak nepřijatelného, že nemám daleko k tomu začít zplna hrdla křičet, jen aby toho nechal, bez ohledu na klepy, které tím vyvolám. Ať si jdou všichni přihlížející třeba do háje.

Natáhne se a vezme mě za ruku.

Prudce ji odtáhnu. „To ne,“ řeknu a najednou se mi rychlostí blesku vrátí schopnost zdravého úsudku, všechny představy o fyzickém napadení a ječení a schovávání se jsou ty tam, a já se konečně, konečně vrátím zpátky do přítomnosti. Zhluboka se nadechnu. „Nemám ani ponětí, co tady děláš, Johne, ale jsou to tři roky, co ses tady ukázal naposledy, co jsi žil se mnou a mými dětmi, spal se mnou v posteli, jedl s námi u jednoho stolu a každý den s námi žil obyčejný život. Tři roky. Víc než tisíc dní. A nemůžeš se tady jen tak zjevit a nakupovat si v mém obchodě a koupit si obvazy v mém regálu s obvazy a pokoušet se mě vzít za ruku, jako kdybych byla nějakým způsobem postižená. Ne po všech těch dnech a nocích a splátkách hypotéky a účtech za elektřinu a návštěvách zatracenýho zubaře. Nemůžeš. Prostě ne.“

John vypadá zahanbeně. Rozpačitý úsměv nahradí výraz bolesti stejně hluboké, jako je ta moje. Najednou pochopím, že i on se nachází na dně propasti a myslí si, že já jsem ta s lanem.

Mluví a kroutí přitom hlavou a říká přesně ty věci, které jsem si od něj přála slyšet před lety, když od nás odešel a mně se rozpadl celý svět. Jenomže teď mým uším zní jako vysoké bolestivé zvonění.

„Máš pravdu,“ říká. „Udělal jsem něco hrozného a je mi to strašně moc líto. Ale nepřišel jsem, abych ti znovu ublížil. Jsem tady, abych všechno napravil.“

„Nevím, jak bys to chtěl udělat,“ odpovím upřímně.

„S tím si nedělej starosti,“ prohlásí a tak mě tím odzbrojí, že nejsem schopná slova. „Na to musím přijít já sám. A proto jsem tady. Chci být mužem, kterým jsem měl být předtím. Být našim dětem opravdovým tátou. Chci se pokusit být otcem, jakého si zaslouží.“ Zvedne můj košík ze země. „Chci dát všechno do pořádku.“

„A teď chce jako co?“

Moje dcera Corinne, syn Joseph a moje nejlepší přítelkyně Lena sedí v mém – v našem – úhledném domě z počátku dvacátého století, jen kousek pěšky od školy Country Day, kde pracuju. Jako všechny věci, které dobře vypadají, má i náš dům vysoké nároky na údržbu. Kvůli němu nikdy nic neušetřím. Pokud si totiž všimne, že se mi sem tam podařilo nasyslit si sto dolarů, abych mohla vzít děti na týden do národního parku, vždycky se v něm něco rozbije. Myslím, že to má co dělat se strachem, že ho opustíme.

Dokud tady žil John, nepředstavovalo to žádný problém. Byl velmi zručný a šťastný, pokud mohl kolem domu něco kutit nebo opravit, co bylo potřeba, a celý den sledovat videa na YouTube, aby zjistil, jak se to dělá. Když se mu něco nepodařilo, s jeho slušným platem právního zástupce velké firmy zabývající se výrobou potravin jsme si mohli dovolit zaplatit řemeslníka.

Dům byl samozřejmě už od začátku projekt sám o sobě. Když jsme se do něj nastěhovali, bylo mu už sto let, a nemládl. Ale všechno se dalo opravit, pěkně jedno po druhém. Elektrické rozvody se upra-

vily podle norem, ze zdí se odstranila hniloba, dřevěné obložení se nahradilo architektonicky přijatelným způsobem. Hezky popořádku, žádný spěch. John, který vyrostl v zemi Amišů bez obchodních domů Home Depot, měl neuvěřitelnou schopnost všechno opravit pouze vlastníma rukama.

Až na sebe samého, hádám. Co se týká napravování špatných věcí ve svém životě, rozhodl se pro dvousměrný přístup: první krok – nechat si všechny pocity pro sebe, aby nikdo z nás nevěděl, že se něco děje, druhý krok – utéct od svojí ženy a dětí.

„Chce...“ tápu. Ať se propadnu, jestli teď nechám svoje děti uvěřit, že jejich táta je parchant, poté co se mi jeho reputaci – a jejich vzpomínky – dařilo chránit celé tři dlouhé osamělé roky. „Chce s vámi trávit čas. Miluje vás nade všechno na světě a vždycky tomu tak bylo. Nebyl tady pro vás a teď toho lituje.“

Cori okamžitě vyjde z úst pubertální zvuk, který už od dob neandertálců znamená totéž: „Kecy, nic o tom nevíš. Nemáš ponětí, co cítím. Jsi stará, jdi mi z cesty.“ Podobný zvuk, jaký by udělala, kdybyste ji polehtali při kýčání. Když takový zvuk mezi odfrknutím a smíchem vydám já, unikne mi kvůli dvěma dlouhým a těžkým těhotenstvím trochu moči.

„Co kdybychom ho aspoň vyslechli,“ navrhnou. „Můžeme uspořádat takové malé rodinné setkání, ať nám poví, co má na srdci.“ A potom, jako by se mi při pouhém pomyslení na jeho slova nestáhl žaludek, jim řeknu, co mi oznámil před regálem s obvazy, když jsem se konečně uklidnila natolik, že jsem byla schopná ho pořádně poslouchat. „Léto se blíží a on by s vámi rád strávil první týden prázdnin.“

„Cože?“ vyjekne Cori. „Ne. Ani náhodou. Tečka.“

Přesně totéž jsem si pomyslela v první chvíli, když se mě na to zeptal. Ani náhodou.

„Myslím, že vím, jak se cítíš,“ řeknu, ale okamžitě si uvědomím svoji chybu.

„Nemáš *ani tušení*, jak se cítím. Tebe táta neopustil ten týden, co ti bylo dvanáct.“

„To je pravda.“ Bože, dej mi trpělivost, jinak tu holku uškrtním. „Zato mě a moje nádherné děti a nádherný, drahý dům opustil manžel a nechal mě bez práce a bez peněz, takže se přece jen tak trochu dokážu vcítit do tvé kůže.“

Protočí panenky. „Jenomže tebe zpátky nechce.“

A tady ji máme – tajnou superschopnost pubertálních slečen. Nechce, ale přesto svými slovy tne do živého. Myslela jsem si snad, že se vrací kvůli mně? V ten první moment, kdy jsem ho slyšela volat moje jméno? Když se mě snažil na odchodu obejmut? Když se na mě díval s výrazem podobajícím se touze?

Jak bych si mohla myslet něco jiného?

Snažím se zachovat klid. „Nejlepší podle mě bude v klidu to probrat a nedělat z toho drama. Nebude to žádný únos. Všichni čtyři se rozhodneme společně.“

„Já už jsem se rozhodla. Ne.“

Jaká matka, taková dcera. Přesně těmito slovy jsem odpověděla Johnovi, když mě poprvé požádal o týden s dětmi. Týden, aby jim vynahradil tříletou nepřítomnost. Ne. To nestačí. Ani zdaleka.

„Navrhuju rozhodnout se až po rodinné poradě,“ řeknu s předstíraným nezájmem. „Moc ráda bych viděla, jaké ponaučení si ze setkání s někým, kdo vám způsobil tolik bolesti, odnesete.“

„Ale všechno pěkně popořádku,“ poznamená můj pečlivý syn. „Nemůže se účastnit rodinného setkání. Rodinná setkání jsou jenom pro rodinu.“

Cori dramaticky přikývne a zkrří paže. „Jenom pro rodinu!“ zopakuje. Musím se zasmát. Když byly děti malé a já jsem měla jejich

věčného hašteření až po krk, někdy jsem jim pohrozila: „Nezapomenejte, že za dvě hodiny přijde domů táta,“ a ony se okamžitě usmířily, najednou zase nejlepší kamarádi. Dokonce i teď z nich pouhá představa Johnovy přítomnosti udělá spojení.

„Zadruhé,“ pokračuje Joe. „Od svého táty se nemám čemu přiučit. Jestli teda nechceš, abych se naučil, jak se nervově zhroutit a zdrhnout do Hongkongu a využít nějakou blbou mladou holku, aby mi pomohla znova získat sebeúctu, to všechno na úkor mojí existující rodiny.“

Semknu čelisti. Měla bych být otrávená, nebo spíš vděčná, že je Joeova terapeutka tak dobrá, že můj dvanáctiletý syn dokáže ve svém útlém věku přesně pojmenovat všechny tyhle pocity?

„Můžu něco říct?“ ozve se Lena. Všichni přikýveme. Lena je určitým zvláštním způsobem součástí rodiny, nebo se jí v posledních třech letech stala. Přežila bych Johnův odchod, kdyby moje nejlepší kamarádka nezakročila, nepomáhala mi s dětmi, nedohodila mi práci, nevařilo jídlo, nedržela mě za ruku, když jsem brečela? Nedokážu si představit jak.

Lenin hlas nabere na síle. „Myslím si, že jestli použijeme proti vašemu otci pravidlo vyloučení, řečeno jeho právníckým jazykem, musíme promyslet, jaké důkazy bychom mohli použít u soudu, abyste s ním zpřetrhali všechny vazby. Podle mých rozsáhlých znalostí seriálu *Dobrá manželka* bychom totiž museli prokázat, že vám svým odchodem způsobil skutečné a nenapravitelné škody.“

Cori, zapálená fanynka právníckých dramát, pozorně poslouchá. Joe, fanoušek logiky, který se o televizi obecně moc nezajímá, a o dramata už vůbec ne, trpělivě vyčkává.

„Způsobil vám skutečné, hmatatelné škody?“ zeptá se Lena. „Já bych řekla, že ne. Protože vaše máma je skvělá. Během přibližně třiceti vteřin se z ženy v domácnosti proměnila ve školní knihovnici,

jen abyste mohli zůstat v té vaší bezvadné soukromé škole, aniž byste zameškali třeba jen jediný den. Mrknutím oka nechala refinancovat hypotéku na dům, aby měla víc peněz a mohla vám kupovat všechna ta kindervajíčka a lega a... ehm... svetry, i když jí váš táta nic nepřispíval. Co se kvality života týká, odstěhováním vašeho otce jste vůbec nijak neutrpěli.“

Podívám se na ni. Myslí to dobře, ale z jejího proslovu je jasné, že na rozdíl od nich, já jsem si toho vytrpěla dost. Jsem ukázkový příklad nenápadného chronického utrpení. Kdyby nějaká reklamní agentura potřebovala nacpat utrpení do třicetivteřinového spotu, mohli by natočit časosběrné video, jak v učitelských kalhotách s tříbarevnou gumou v pase v pět hodin ráno lopatou odhazuju osm palců sněhu, aby moje děti včas stihly svoje ranní aktivity, potom se snažím naučit dvě stě padesát rozmazlených a privilegovaných studentů, jak nepoužívat počítače ke sledování porna deset hodin v kuse, načež sebou na konci dne plácnu před *Cizinku* příliš unavená na to, abych se pokusila najít svůj vibrátor, tím méně ho zapnout.

Byla by to docela žalostná podívaná.

Ale Lena ještě neskončila. „Nyní k méně hmatatelným věcem. Mohli bychom prokázat citovou bolest a utrpení, že ano? Protože jeho odchod vás musel ranit. Ale je to nenapravitelné? Na tuhle otázku chce teď znát odpověď. Chce vědět, jestli může dohnat ztracený čas.“

„Komu záleží na tom, co chce on?“ prohodí Cori. „Co třeba zptat se, co chceme my?“

„Dobře,“ odpoví Lena. „Co chcete vy? Budete se cítit líp, když mu odpustíte a užijete si společně strávený čas, nebo když k němu budete po zbytek života chovat zášť? Jinými slovy, je touha potrestat ho pro vás opravdu to nejlepší?“

Corinne slyšitelně zasténá. „Leno, říkáš to, jako by bylo naprosto absurdní ho navěky nenávidět.“